

هوالشافی

دانشکده داروسازی و علوم داروئی

گروه داروسازی بالینی و خدمات داروئی

سرفصل نامه درس دارودرمانی بیماری ها ۲

برای دانشجویان مقطع دکترای عمومی رشته داروسازی

شناسنامه درس:

نام درس: فارماکوتراپی ۲	شماره درس: ۳۱۸۴۱۵	دانشکده: داروسازی و علوم داروئی	دانشجویان نیمسال هشتم - رشته دکترای عمومی داروسازی
پیش نیاز: فیزیولوژی ۲، فارماکولوژی ۲، فارماکوتراپی ۱	گروه آموزشی: داروسازی بالینی و خدمات داروئی	محل برگزاری: کلاس شهید فقیهی	
نوع درس: نظری (۳ واحد - ۴ ساعت در هفته)	نیمسال: دوم سال ۹۴-۹۵	مدت زمان: ۶۸ ساعت (در طی ۱۷ هفته)	زمان برگزاری: یکشنبه‌ها ۸-۱۰ و چهارشنبه‌ها ۸-۱۰
مسئول درس: دکتر رسول سلطانی، شماره تماس دفتر: ۳۷۹۲۲۵۵۴ - ۰۲۱	E-mail: soltani@pharm.mui.ac.ir		زمان مراجعه دانشجویان: پس از کلاس درس به مدت نیمساعت

مدرسین: دکتر زرگرزاده، دکتر سبزیبائی، دکتر موسوی، دکتر بدری، دکتر فرسائی، دکتر علامه، دکتر مقدس، دکتر سلطانی

دیدگاه:

در دهه گذشته نقش داروسازان در **ارزیابی و مشاوره درمانی** اهمیت روزافزونی یافته است. در این راستا تربیت داروسازان دارای مهارت‌های بالینی در حد استانداردهای جهانی موجود برای حائزین درجه دکترای حرفه‌ای داروسازی (Pharm.D) اهمیتی درخور توجه پیدا نموده است. در حقیقت مفهوم دکتر داروساز چه از جنبه مفهوم علمی و چه از نظر عامه مردم، مفهومی بالینی است که از هر دو جهت توانمندی درک موقعیت‌های بالینی بیماران را چه در داروخانه، چه در مراکز بهداشتی درمانی و حتی در صنعت داروسازی طلب می‌نماید. آموزش مبانی پاتوفیزیولوژی و درمان‌شناسی بیماری‌ها به عنوان پایه انتقال مهارت‌های بالینی داروسازی در نظر گرفته می‌شود. از آنجائی که دانشجویان این رشته در این درس برای اولین بار به صورت رسمی با اصول بیماری‌شناسی آشنا می‌گردند و دانسته‌های قبلی آنها - که از اجزای لاینفک آموزش برای دوره دکترای داروسازی می‌باشند - به صورت خاص بر فلسفه تدریس بالینی پایه‌ریزی نشده‌اند، تدریس این درس علیرغم اهمیت خاص کاربردی آن، ظرافت‌های خاص خود را می‌طلبد. درک صحیح از علت‌شناسی (اتیولوژی)، همه‌گیری‌شناسی (اپیدمیولوژی) و سیر بیماری‌ها لازمه اصلی نظارت صحیح بر درمان می‌باشد. با نگاهی دقیق به سرفصل‌های دروس غیر اختیاری دوره دکترای داروسازی به سهولت این نکته دریافت می‌شود که مجموع سه درس «فارماکوتراپی ۱ الی ۳» تنها فرصت مواجهه دانشجو با مفاهیم عمیق پاتوفیزیولوژی بوده و در مقابل، وی در تمام دوره فعالیت‌های حرفه‌ای خود در داروخانه، صنعت داروسازی و یا مراکز بهداشتی درمانی باید بر این معلومات تکیه نماید. اگرچه حضور در کلاس‌های سه درس ۳ واحدی (فارماکوتراپی ۱ الی ۳) نیز جهت نیل به این مهم کافی نمی‌باشد، لیکن به نظر می‌رسد که تأکید هرچه بیشتر بر ارتقای کیفیت تعلیم و تعلم در این کلاس تضمین کننده واقعی کیفیت ارائه خدمات بالینی و جامعه نگر (Community-oriented) توسط دانش‌آموختگان این رشته است.

منابع درسی اصلی مطالعه دانشجویان:

1. Koda-Kimble MA, et al; *Applied Therapeutics: The Clinical Use of Drugs*; 10th ed., Lippincott, 2013
2. Dipiro JT, et al; *Pharmacotherapy: A Pathophysiologic Approach*; 9th ed., McGraw Hill, 2015
3. Chisholm-Burns MA, et al; *Pharmacotherapy: Principles & Practice*; McGraw Hill, 2013

هدف کلی درس:

آشنائی دانشجویان دوره دکترای عمومی داروسازی با پاتوفیزیولوژی بیماری‌های شایع (مطابق با سرفصل آموزشی درس) و طرح اصول درمان‌شناسی آنها

در انتهای هر جلسه از کلاس دانشجو باید:

۱. اپیدمیولوژی مربوط به بیماری را بداند.
۲. بتواند مکانیسم ایجاد بیماری را توضیح دهد.
۳. بتواند علائم و نشانه‌های بیماری مورد نظر را نام ببرد.
۴. داروهای مورد مصرف در درمان بیماری و روش استفاده از آنها را بداند.
۵. بتواند پروتکل درمانی بیماری مورد نظر را توضیح دهد.
۶. بتواند میزان اثربخشی پروتکل درمانی تجویز شده برای بیمار را ارزیابی کند.

نحوه ارزشیابی دانشجو:

۱. در جلسات تعیین شده در برنامه درسی، از مطالب درسی جلسات قبل کوئیز کتبی اخذ می‌گردد که میزان این فعالیت درسی دانشجویان در ارزشیابی نهائی آنان منظور خواهد شد. هر کوئیز معادل ۲ نمره از نمره کل درس فارماکوتراپی ۲ را شامل خواهد شد. سؤالات کوئیز به صورت چهارگزینه‌ای و پاسخ کوتاه طراحی می‌گردد.
۲. در هر جلسه حضور و غیاب انجام شده و در خصوص غیبت کلاسی مطابق با «بند ۳ صورتجلسه شورای آموزشی دانشگاه به تاریخ ۱۳۹۰/۴/۲۸ در خصوص حضور و غیاب دانشجویان» عمل خواهد شد (این صورتجلسه جهت اطلاع دانشجویان در تابلو اعلانات آموزش دانشکده نصب شده و در انتهای این سرفصلنامه نیز ضمیمه شده است).
۳. تأخیر (ورود به کلاس درس پس از ساعت مقرر شروع کلاس و به هر دلیل) با کسر ۰/۲۵ نمره از نمره نهائی به ازای هر جلسه همراه خواهد بود.
۴. از کلیه دانشجویان عزیز صمیمانه درخواست می‌شود که در حین کلاس با رعایت نظم و انضباط در برگزاری هر چه بهتر کلاس همکاری نموده و در عین حال عدم رعایت این نکته در ارزشیابی نهائی آنان به نحو مؤثری لحاظ خواهد شد.
۵. تاریخ امتحان میان‌ترم بر اساس مشاوره با نماینده محترم کلاس تعیین شده و پس از تأیید آموزش دانشکده داروسازی، غیرقابل تغییر می‌باشد. این امتحان مجموعاً ۶ نمره از نمره نهائی درس فارماکوتراپی ۲ را شامل خواهد شد. سؤالات امتحانی به صورت چهارگزینه‌ای و پاسخ کوتاه طراحی می‌گردد.

۶. کلیه مقالات و مطالب کمک آموزشی که در کلاس معرفی شده و یا در اختیار دانشجویان قرار می گیرد، جزء سرفصل های درسی بوده و در امتحانات از آن مطالب نیز استفاده خواهد شد. لذا به عزیزان دانشجویان اکیداً توصیه می گردد که جهت درک صحیح و کامل مطالب علاوه بر توجه به توضیحات کلاسی استاد درس (که صرفاً جهت آشنا نمودن دانشجویان با مفاهیم اساسی است)، با مدیریت بر زمان در طول نیمسال تحصیلی از مطالب منابع معرفی شده بهره مند گردند. همچنین، مطالبی که در کلاس درس از منابع درسی اصلی جهت دانشجویان معرفی شده و به دلیل محدودیت زمانی مورد بحث شفاهی قرار نمی گیرند، عیناً جزء مطالب درسی بوده و دانشجویان محترم موظف به مطالعه کامل آنها هستند.
۷. امتحان نهایی به صورت کتبی و بر اساس اهداف مشروح فوق الذکر، در زمان بندی اعلام شده از طرف اداره آموزش دانشکده انجام خواهد شد. این امتحان مجموعاً ۱۰ نمره از نمره نهایی درس فارماکوتراپی ۲ را شامل خواهد شد.
۸. لطفاً توجه کنید که بنا بر نظر مدرسین محترم، **حدود ۱۰ درصد** از سؤالات امتحان پایان ترم از مطالب مربوط به امتحان میان ترم قابل طرح خواهد بود. سؤالات امتحانی به صورت چهار گزینه ای و پاسخ کوتاه طراحی می گردد.

دانشجوی گرامی: کلیه ملاحظات، تغییرات احتمالی برنامه و اعلانات مربوط به این درس در **تابلو اعلانات گروه داروسازی بالینی** درج می شود که ملاحظه آنها اکیداً توصیه می گردد. درج این موارد در تابلو اعلانات گروه داروسازی بالینی به منزله اطلاع رسانی به کلیه دانشجویان تلقی شده و پس از آن اعتراض در خصوص عدم آگاهی از مطالب درج شده، پذیرفته نیست. ضمناً دانشجویان می توانند فایل PDF منابع مطالعاتی و نیز مطالب درسی را (پس از هر جلسه) از سرکار خانم مهندس بختیاری دریافت نمایند.

بند ۳ صورتجلسه شورای آموزشی دانشگاه به تاریخ ۱۳۹۰/۴/۲۸ در خصوص حضور و غیاب دانشجویان

- بند ۳:** موضوع نحوه برخورد با غیبت دانشجویان در کلاس درس مطرح و ضمن تأکید بر رعایت موارد ذکر شده در آئین نامه آموزشی، مقرر شد:
- الف)** غیبت در جلسات درس تا سقف یک جلسه غیبت در صورتی مجاز خواهد بود و مشمول کسر نمره نخواهد گردید که با ارائه مدارک مستند و گواهی پزشکی معتبر و تأیید شده و با تشخیص معاون محترم آموزشی دانشکده مربوطه مجاز شناخته شود.
- ب)** نحوه برخورد با غیبت غیرموجه دانشجویان در کلاس درس در سقف کمتر از ۴/۱۷ (چهار هفدهم) به شرح زیر می باشد:
- یک جلسه غیبت غیر موجه: کسر ۰/۵ نمره (بر اساس مصوبه شورای گروه داروسازی بالینی)
  - دو جلسه غیبت غیر موجه: کسر ۱ نمره
  - سه جلسه غیبت غیر موجه: کسر ۲/۲۵ نمره
  - چهار جلسه غیبت غیر موجه: کسر ۴ نمره
- ج)** استاد مکلف به حضور و غیاب در تمامی جلسات درس و تحویل لیست حضور و غیاب به آموزش دانشکده می باشد.

بارم امتحانی فارماکوتراپی ۲

امتحان	بارم	مطالب امتحانی
کوئیز اول	۲ نمره	جلسات ۱ تا ۷
میان ترم	۶ نمره	جلسات ۱ تا ۱۳
کوئیز دوم	۲ نمره	جلسات ۱۴ تا ۲۰
پایان ترم	۱۰ نمره	جلسات ۱ تا ۲۹

دانشجویان عزیز، لطفاً به موارد زیر توجه فرمایید:

۱. هر کوئیز ۲ نمره از نمره کل درس فارماکوتراپی ۲ را شامل خواهد شد. لذا شرکت در هر دو جلسه امتحان کوئیز ضروری بوده و در صورت عدم شرکت در هر جلسه از این امتحانات، ۲ نمره از نمره نهایی درس فارماکوتراپی کسر می گردد.
۲. در هیچ شرایطی امکان برگزاری امتحان مجدد وجود ندارد.
۳. در هیچ شرایطی امکان تغییر تاریخ کوئیز و امتحان وجود ندارد.

مسئول درس فارماکوتراپی ۲: **دکتر رسول سلطانی**

برنامه کلاس‌های فارماکوتراپی ۲ (نیمسال دوم ۹۵-۹۴)

مدرس	موضوع	تاریخ	روز	
دکتر فرسای	پنومونی (Pneumonia)	۹۴/۱۱/۱۱	یکشنبه	۱
دکتر علامه	عفونت‌های تنفسی فوقانی (اوتیت، سینوزیت، فارنژیت)	۹۴/۱۱/۱۴	چهارشنبه	۲
دکتر سبزیبائی	داروساز و مسمومیت‌های شایع در اطفال	۹۴/۱۱/۱۸	یکشنبه	۳
دکتر سلطانی	سل (توبرکولوز)	۹۴/۱۱/۲۱	چهارشنبه	۴
دکتر مقدس	عفونت‌های مقاربتی (STDs)	۹۴/۱۱/۲۵	یکشنبه	۵
دکتر علامه	مننژیت	۹۴/۱۱/۲۸	چهارشنبه	۶
دکتر موسوی	هپاتیت (۱)	۹۴/۱۲/۲	یکشنبه	۷
دکتر موسوی	هپاتیت (۲)	۹۴/۱۲/۵	چهارشنبه	۸
دکتر سلطانی	ایدز (کونیز اول: جلسات ۱ تا ۷)	۹۴/۱۲/۹	یکشنبه	۹
دکتر سلطانی	عفونت‌های ویروسی شایع (۱)	۹۴/۱۲/۱۲	چهارشنبه	۱۰
دکتر سلطانی	عفونت‌های ویروسی شایع (۲)	۹۴/۱۲/۱۶	یکشنبه	۱۱
دکتر موسوی	عفونت‌های قارچی شایع	۹۴/۱۲/۱۹	چهارشنبه	۱۲
	تعطیل	۹۴/۱۲/۲۳	یکشنبه	-
دکتر سلطانی	اسهال عفونی	۹۵/۱/۱۵	یکشنبه	۱۳
دکتر بدری	نارسایی حاد کلیه	۹۵/۱/۱۸	چهارشنبه	۱۴
دکتر بدری	نارسایی مزمن کلیه (۱)	۹۵/۱/۲۲	یکشنبه	۱۵
دکتر بدری	نارسایی مزمن کلیه (۲) (امتحان میان‌ترم، جلسات ۱ تا ۱۳)	۹۵/۱/۲۵	چهارشنبه	۱۶
دکتر مقدس	اختلالات غدد هیپوفیز و آدرنال	۹۵/۱/۲۹	یکشنبه	۱۷
دکتر فرسای	اختلالات غده تیروئید	۹۵/۲/۱	چهارشنبه	۱۸
دکتر موسوی	دیابت ملیتوس (۱)	۹۵/۲/۵	یکشنبه	۱۹
دکتر موسوی	دیابت ملیتوس (۲)	۹۵/۲/۸	چهارشنبه	۲۰
دکتر فرسای	دارودرمانی در پیوند اعضا (۱)	۹۵/۲/۱۲	یکشنبه	۲۱
دکتر فرسای	دارودرمانی در پیوند اعضا (۲)	۹۵/۲/۱۵	چهارشنبه	۲۲
دکتر بدری	عوارض کبدی و کلیوی داروها - تنظیم دوز داروها	۹۵/۲/۱۹	یکشنبه	۲۳
دکتر زرگرزاده	آسم (کونیز دوم: جلسات ۱۴ تا ۲۰)	۹۵/۲/۲۲	چهارشنبه	۲۴
دکتر زرگرزاده	بیماری انسداد ریوی مزمن (COPD)	۹۵/۲/۲۶	یکشنبه	۲۵
دکتر زرگرزاده	رینیت آلرژیک	۹۵/۲/۲۹	چهارشنبه	۲۶
	تعطیل	۹۵/۳/۲	یکشنبه	-
دکتر علامه	آکنه	۹۵/۳/۵	چهارشنبه	۲۷
دکتر مقدس	پسوریازیس	۹۵/۳/۹	یکشنبه	۲۸
دکتر سبزیبائی	پاتوفیزیولوژی و دارودرمانی انواع گزیدگی‌ها	۹۵/۳/۱۲	چهارشنبه	۲۹